

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 8 (3464) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Némileg lanyhult a csata hevessége a keleti harctér déli szakaszán

A jelek a német ellenállás megszilárdulására mutatnak — Szófiát kedd éjszaka újabb légitámadás érte — Ellentétes lengyel és szövetséges felfogás Moszkva ajánlatáról

Berlin. (Bud. Tud.): A keleti harctér déli csatája — Berlinbe érkezett jelentés szerint — némileg lanyhult, ennek megfelelően a német csapatok szempontjából a helyzet valamivel javult, de kétségtelenül továbbra is súlyos. A szovjet Kercsől és Dnyepropetrovsktól délnyugatra kezdett újabb támadást. A szovjet csapatoknak Kercsőtől északra leire egy hídfőjük van, amelyet az ősz óta tartanak. Ebből indítottak támadást, de eredményt nem értek el. A másik új támadás Dnyepropetrovsktól délre indult, nyilván nagyobb erővel. A szovjet itt is a már megszokottá vált eljárást alkalmazza, azaz tűzérő és nagyobb légitámadással több hadosztályt aránylag keskeny szakaszon indít a német állások ellen. Ezeket a támadásokat, mint Berlinben hangoztatják, felfogták. Tovább támad a szovjet a főszakaszon, a Dnyeper-könyökben és a Pripjet mocsarak között. A jelek szerint a német ellenállás megszilárdul.

Több szakaszon ellentámadást jelentenek, amelyek legalább helyi tehermentesítést eredményeztek. Különös figyelemmel nézik a Sanny folyónál folyó harcokat. Ez a legnyugatibb pont, amit eddig a szovjet csapatok értek.

Athén. (MTI.) A Német Távírtati Iroda jelenté: Kedden délben angolszász repülők súlyos támadást intéztek Pyreus kikötő sűrűn lakott része ellen. A polgári lakosságban nagy a veszteség. Katonai célokot nem találtak el.

Algír. (Bud. Tud.): Mintán az amerikai légihaderő hétfőn nappal támadta meg Szófiát, keddre virradóra más szövetséges repülők bombázták. Ugyan-ésk bombázták Skoplje vasúti csomópontot, valamint az Adriai tenger partján San Benedetto kikötőjét. A szövetséges tengeri haderő a január 8-ra virradóra az Adriai tenger partján bombázta Porto Civita Nuova kikötőjét és Aucona pályaudvarát.

igen komolyan tekinthető. A szovjet javaslat szovjet szemmel nagylelkű, lengyel szemmel nézve azonban rendkívül keménynek látszik. Lengyel körökben azt mondják, hogy Lengyelország amúgy is kimondhatatlanul sokat szenvedett, most pedig területének felétől akarják megfosztani. Azok a területi ellenértékek, amelyeket kínálnak, nem bizonyítanak megbízhatónak. A keleti lengyel területek elvesztése minden körülmények között végzetes csapás lenne.

Londonban az a vélemény, hogy a lengyel kormány most utoljára van alkalma arra, hogy ezt a kérdést rendezze. Ha nem fogadja el a szovjet javaslatot, akkor már csak a kommunista Lengyelország következhetik. Londonban azt mondják, hogy a lengyel kérdésre vonatkozó szovjet álláspontot már Teheránban tisztázták. Eden Londonban való visszatérése után a moszkvai álláspontot tudatta a menekült lengyel kormánnyal. Bár a moszkvai nyilatkozatnak kemény a hangja, Londonban és Washingtonban mindent elkövetnek, hogy áthidalják a szakadékokat. Londonban az a vélemény, hogy Moszkva kimondta az utolsó szót.

Egyes londoni körökben úgy vélekednek — írja a *Morgen Tidningen* — hogy a lengyel kormány elfogadja a szovjet javaslatot, ami azonban nem jelenti azt, hogy ezzel az egész kérdést megoldották. Ami Amerikát illeti, sem az amerikai külügyminisztérium, sem pedig a washingtoni lengyel és szovjet nagyhívtet nem nyilatkozott. Tekintettel arra, hogy a legutóbbi napokban azt híresztelték, hogy megegyeztek a szovjet-lengyel kérdésben, a szovjet javaslat

egyoldalú jellege meglepetést keltett, mert nem ilyet vártak. A szovjet nyilatkozat közzétételét annak jeléül fogják fel, hogy a szovjet a saját útját követi, még pedig nemcsak a lengyel, hanem a balti államok, Finnország és Románia ügyében is. Nagy érdeklődéssel várják az amerikai külügyminisztérium állásfoglalását, mert a szovjet nyilatkozata ellentétes a hivatalos washingtoni állásponttal, amely úgy szól, hogy a háború után oldják meg ezt a területi kérdést.

Bernből jelentik: (MTI) Az *Exchange Telegraph* jelentése szerint Rooseveltnek a munkakötelezettség törvénybeiktatásáról szóló üzenetét a kongresszus tagjai kedvezőtlenül fogadták. Az első nyilatkozatból kitűnik, hogy mind a két párt kétségbevonja ilyen intézkedés szükségességét. A képviselőház katonai bizottságának elnöke kijelentette, hogy sohasem lelkesedett a tervezett, Johnson szenátor kijelentette, hogy ilyen törvényjavaslat nem juthat tovább, min a szétutas katonai bizottsága. Hír szerint a szakszervezetek körében is hűvösen fogadták Roosevelt javaslatát.

A poglavnik Horvátország egyetlen törvényes államfője

Zágrábból jelentik: (MTI) Mandić a horvát kormány elnöke kijelentette, hogy Badoglio árulása és a dalmát parvidék beolvasztása után a dezinált király és az idegen vérből származott trónörökös elvesztette igényét a horvát trónra és ezáltal végérvényesen rendeződött a poglavnik jogpolitikai helyzete, amennyiben ő lett a horvát állam életfogytáig törvényes államfője.

London. (Bud. Tud.) A *Daily Telegraph* jelenté Kairóból, hogy tanácskozás folyik a „jugoszláv kormány” alakításáról. Tervet dolgoztak ki, amely szerint egyesíteni szeretnék Tito és Mihaljević kormányát. A terv az, hogy a király vegye át mindkét hadsereg főparancsnokságát. A király kívánéaga, hogy személyesen szeretne tárgyalni Titoval.

Amerikai lengyelek véleménye: „Egyetlen lengyel kormány sem fogadhatja el a szovjet ajánlatot”

Stockholmból jelentik: (MTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Wegrzynck, az amerikai lengyelek nemzeti bizottságának elnöke kijelentette az angol hírszolgálat tudósítója előtt, hogy egyetlen lengyel kormány sem fogadhatja el az orosz ajánlatot, amely egyetlen lenne a lengyel nemzet öngyilkosságával. Oroszország nem stratégiai, vagy helpolitikai érdeklől jelentette be igényét a lengyel területre. Ezek a követelések Oroszországnak ama eltökélt szándékát juttatják kifejezésre, hogy megsemmisítse Lengyelországot, a Nyugat-európa felé vezető út utolsó akadályát.

Lisszabomból jelentik: (MTI) Londonból jelentik, hogy a lengyel menekült kormány kedden kétszer tartott ülést délelőtt és délután. A két tanácsülés között a miniszterelnök a külügyminiszter és Raczynszky nagykövet kíséretében felkereste Eden külügyminisztert és megbeszélést folytatott vele. Szerdán a lengyel kormány ismét összeül. A lengyel miniszterelnök hétfőn találkozott Benessel, aki szombaton meglátogatta Edent.

Zürichből jelentik: (MTI) Londonból jelentik, hogy csehszlovák körökben azt mondják, Benes a Kreml részéről nem kapott semmiféle megbízást arra, hogy a lengyel menekült kormánynak bármilyen javaslatot terjesszen elő. Benes a mult hét végén kihallgatáson volt Edennél. Kedden este jelentést tett a kihallgatásról a londoni cseh kormánynak.

Magunkba szállva, értékeinket megismerve, Isten parancsait figyelve, keressük az útját és módját, hogyau építhetünk fel jobb és boldogabb Magyarországot, amelyben egy testben és egy lélekben különb magyarságot is találunk. A tengerentúli magyaroktól azt várjuk, hogy gondoljanak szeretettel az elhagyott hazára és bizzanak bennünk, mert az itthoniak semmi olyat nem követnek el, amelyért a kinnlevőknek szégyenkeznük kellene. Mindenütt, ahol azavukat meghallgatják, szóljanak Magyarországot érdekében.

Angol hivatalos körök hajlandók elfogadni a szovjet ajánlatot a lengyel kérdés megoldására

Stockholm. (MTI.) Hivatalos angol körökben még nem foglaltak állást a szovje kormány legutóbbi nyilatkozatáról, de minden jel arra mutat, — írja a *Dagbladet* — hogy a körök hajlandók elfogadni a Curson-féle vonalat és a néprajzi alap-

elveket a lengyel kérdés megoldására. Tájékozott körök szerint a szovjet javaslat lehetőséget nyújt további elgondolásokra, ezért az a lengyelek szempontjából elfogadható.

— A lengyel menekült kormány helyzete — írja a *Svenska Dagbladet* —

Ravasz László rádióüzenete a tengerentúli magyarokhoz

A Pest írja: Ravasz László református püspök a rádióban üzent a tengerentúli magyaroknak. Kifejtette, hogy most, amikor a világháború akadály abban, hogy személyes érintkezésben legyünk tengerentúli testvéreinkkel, a titokzatos magasságokon keresztül azt tudjuk elmondani nekik, hogy türeink, mert a világháború nagy megpróbáltatások elé állít és rendkívül áldozatokat kíván mindnyájunktól. Nem panaszkodunk, hanem álljuk a próbát. A magyar mindig nagy volt a türebben és most olyan időt élünk, hogy ebben önmagát kell felülmulnia. De várunk is.

Magunkba szállva, értékeinket megismerve, Isten parancsait figyelve, keressük az útját és módját, hogyau építhetünk fel jobb és boldogabb Magyarországot, amelyben egy testben és egy lélekben különb magyarságot is találunk. A tengerentúli magyaroktól azt várjuk, hogy gondoljanak szeretettel az elhagyott hazára és bizzanak bennünk, mert az itthoniak semmi olyat nem követnek el, amelyért a kinnlevőknek szégyenkeznük kellene. Mindenütt, ahol azavukat meghallgatják, szóljanak Magyarországot érdekében.

Ismét egy térképhamisítás nyomában

A magyar közvélemény már nem lepődik meg rajta, ha arról értesül, hogy különböző helyeken ismét hazugságokkal küzdenek ellene. Csak nem régebben kellett foglalkozni a román nyelvtérkép (erdítésével, amely fölött egyáltalán nem is lehet napirendre térni és ugyanakkor a magyar tudományok újabb feladatát szolgáltat a Petrov-féle térképhamisítás, amelyen a szlovák-magyar nyelvhatár és általában a szlovák-magyar terület kialakulásának és változásainak menete felől igyekeznek félrevezetni a nemzetközi közvéleményt. A Pázmány Péter Tudományegyetem Kisebbségi Intézete most adta ki Jolcsik Lajos dr.-nak egy alapos tanulmányát, amelynek a címe: „A magyarság a cseh és szlovák néprajzi térképeken. Ebben a tanulmányban 48 oldalnyi nagyon tömör szöveg mellett 16 folió alakú színes térképlapot találunk, kivétel nélkül valamennyit annak az illusztrálására, hogy az eredeti térkép szerzőjének ugyanazzal a technikával és ugyanazokkal a színekkel, ugyanazoknak a forrásoknak az alapján, amelyekről dolgozott, hogy kellett volna megrajzolni a térképet, ha nem lett volna eltökélt szándéka, hogy az adatokat tudatosan meghamisítsa.

Ennek a térképnek az eredetijét egy Petrov nevű orosz demográfus készítette el a csehiek szolgálatában. Petrov Magyarországon nem ismeretlen ember és művének hitelét éppen az alapozta meg, hogy annak idején még az első világháború előtt hosszabb ideig tartózkodott Magyarországon, így tanulmányozta a rutének néprajzi helyzetét és 1911-ben Szentpétervárott igen tárgyilagos tanulmányban fel is dolgozta a gyűjtött anyagot. Tanulmányának címe: „A magyarországi rutén nyelv határai 1773-ban”. Ekkor dolgozott 6 eleőizben az a Mária Terézia számára készült helységlexikonnal, amely abból az időből igen érdekes, bár minden jel szerint már önmagában is meglehetősen elfogult képet adja az akkori hazai nyelvterületeknek.

A magyar külügyminisztérium 1920-ban a héketargyalások előkészítésének céljaira kiadta ezt a régi helységlexikont és a kiadás előszavában magára Petrovra is hivatkozott, mint, aki a lexikon adatait jónak és hiteleseknek minősítette.

Később Petrovnak a Szovjet elől menekülnie kellett és Prágában talált otthont, ahol a cseh vendégszeretet hálaadásának azt a módját találta meg, hogy ismét elővette az 1773. évbéli helységnévtárat és most régi tárgyilagosságát tökéletesen félretéve, vakmerően és tudatosan addig ment az adatok meghamisításában, ameddig csak lehetett anélkül, hogy a magyarok jelenlétét egyáltalában le kellett volna tagadnia.

Az orosz tudós neve eredetileg a magyar kutatók számára is szinte biztonságot jelentett abban az irányban, hogy művében nagyobb hiba aligha fordulhat elő. Jolcsik Lajos szinte véletlenül vette elő kritikai szemmel a térképet, amidőn a Nagysurány-vidéki szlovákság fejlődésével kellett foglalkoznia. A Petrov-féle térkép adatait egybevetve az eredeti helységnévtárral, megdöbbentve tapasztalta, hogy Petrov a Komárom megyei Udvard nevű községet szlováknak tünteti fel, holott Udvard alapítása óta mindig magyar volt. Így kezdődött el az orosz demográfus leleplezése egy nagyvezetési munka következtetés ellenőrzéseképpen, mert hi-

ezzen elég volt egy pillantás, a helységnévtárba és kitért, hogy abban Udvard tiszta magyar községként szerepel, Petrov részéről egyszerű hamisítás történt. Miután a hasonló elrajzolások sorozata szinte kimeríthetetlen, a magyar tudományhoz hozzá kellett foguia és újra elvégeznie azt a munkát, amit Petrov már egy ízben politikai hamisítás céljával megcsinált. Jolcsik Lajos a következő ferdtéseket állapította meg az orosz tudós térképén. Először is Petrov a magyar etnikumból kivész tiszta magyar községeket és azokat szlováknak tünteti fel. Udvard az az első község, amelyről Jolcsik a ferdtítést észrevette. Érsekujiártól keletre fekszik. Udvard őrjási határu nagyközség. Határa egy egész csomó községgel érintkezik és nagyságát jellemzi az, hogy nem kevesebb, mint 11 község felé jelent átmenetet, Petrovnak tehát rendkívül nagy szüksége volt arra, hogy ebből a nagyhatáru községből olyan kapcsolatot teremtsen, amely a szlovák szórványokat egy közös nagy szlovák foltta egyesíti. Hogy az egyesítés a valóságban nem történt meg, az Petrovot legkevésbé sem izgatta, mert hiszen a cél az volt, hogy a szlovákság helyzetét a hozzá nem értő és a tájékozatlanok előtt tüntesse fel a valóságnál kedvezőbbnek.

Ezt a technikát Petrov számos esetben alkalmazza, így pl. a Surány környéki területen, amelyet a szlovákok rendkívül nagy makacssággal állandóan vitatnak Bicske faluval kapcsolatban is. De eljárását még azzal is súlyosbítja, hogy az egyes községek eredeti térképi határait sehol sem tartja meg, hanem azt mindig módosítja, még pedig mindig a szlovák községek javára. Ha nem

látja szükségét annak, hogy teljes magyar községeket tüntessen el a térképről, akkor elegendő szolgálatot tesz neki az is, ha a magyar községek határait olyan módon kerékhetheti el, hogy a szlovák szórványokból a térképen egységes szlovák nyelvterületeket alakíthasson ki. Minél több egységes szlovák foltot alkot, természetesen annál jobban szaporodik a látszólagos magyar szórványok száma egészen addig, amíg a magyarság ezen a téren csak véletlenül előforduló kisebbségnek marad meg. Petrov ezt a technikát kiegészíti azzal is, hogy az egyes községeket lakatlanoknak tünteti fel, mert jobb neki, ha pl. a mindig népes Csallóközben lakatlanoknak tünteti fel egyes területeket, miután ezzel, ha már nem rajzolhat oda szlovák foltokat, legalább a magyarság számát és színbeli súlyát kisebbnek mutatja.

Ezzel a többi technikai eljárásával a végig elemzett 3600 km²-nyi területet veszi el a magyarságtól. S hogy eljárásának nagyobb hitelt adjon s hogy a szlovákságot azon a területen is régi lakosoknak tüntesse fel, holott azoknak beszívargása egészen újkeletű volt, még olyan községeknek is a jóval későbbi szlovák nevet használja, amelyeknek ilyen nevet az általa forrásul feltüntetett lakikón nem is ismer. Valóban nem is ismerheti ezeket a neveket, mert ebben az időben nagyon sok itteni községnek még csak a régi magyar neve élt.

A cseh politika Trianonnal kapcsolatban mindig az volt, hogy utólag gyártja a bizonyítékokat az elért eredményekhez. A magyar tudomány most egy ilyen utólagos bizonyítékgyártót leleplezett le. Fájdalom, a leleplezés erejét nemcsak az gyöngíti, hogy a cáfolat ritkán jut el mindazokra a helyekre, amelyek az eredeti ferdtítés megmételtyezt, hanem az is, hogy a Petrov-féle munkának, ez az első kötet, csak egészen kis részét elemezhetette végig.

Cianón és négy társán végrehajtották a halálos ítéletet

Megcáfolták a Mussolini egészségi állapotának romlásáról terjesztett híreket

Veronából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A rendkívüli törvényszék ítélete alapján kedden reggel Don Bonon, Cianon, Gothardin, Marinellin és Pareschin végrehajtották a golyó általi halálos ítéletet.

Verona. (MTI) A Német TI jelenti: Mint a Stefani-íródnak a veronai törvényszék tárgyalásáról szóló közleményéből kiderül, a vád tárgya ez volt: Hazaárulás, az ellenség támogatása, a fasiszta eszme elárulása, az ország ellenálló erejének csökkentése és a hadműveletek gyengítése. A tárgyalás középpontjában Cavalero tábornok emlékiratának felolvasása állt, amelyben a maga tetteit és a július 25-iki államesiny elözményeit ismertette. Cavalero tábornok szeptember közepén öngyilkos lett. Feljegyzésében leírja, hogy 1942 november hónapja óta vette szemügyre a Duce utódlásának lehetőségét. Évéghől, hogy a királynak erre az esetre új kormány megbízását megkönnyítsék, több ülést tartottak, amelyekben Badoglioan ismerték fel az utódlásra legalkalmasabb személyiséget. Terveiről beszélt a trónörökös parancs-

öröszljének, aki biztosította, hogy eszméi magas hely elé kerülnek.

A különbíróság ügyésze vádbeszédeben elsősorban a Savoya-ház hagyományos politikáját ismertetette, amely abból áll, hogy összhangban vannak forradalmi mozgalmakkal, míg az nem jár fölös kockázatokkal. Abból, hogy a napirend aláírói bűnösök, kétség nem lehet. A 19 vádlott a maga szavazatával az ellenségnek előnyös lehetőséget nyújtott a hadműveletekre. Az ügyész ezért a halálbüntetést javasolta. A vádlottak tagadták bűnösségüket. Így Cianon kijelentette, hogy „legtávolabbról sem gondol arra, mintha Grandi napirendje olyasmire vezethetne, ami nem volna lényeges előfeltétele szélesebb nemzeti tömbnek a legszorosabb kapcsolatban a fasiszmissal.” Ezzel szemben a tanuvallomások megerősítették, hogy a vádlottaknak — miként azt az ügyész is kijelentette — mint miniszterek és méltóságok tekintettel képességük színvonalára, ismerniük kellett esszékedeteik következményeit. A vádlottakat hét ügyvéd védte. A védőbeszédet után a különbíróság négy óra hosszat ta-

Mozik műsora:

APOLLO: Mesék a szerelemtől.
BELVAEOSI: Fruska.
CASINO: Agrólszakadt urileány.
KORONA: Az IF vár foglya.

nácskozott, majd kihirdette az ítéletet.

Chiassoból jelentik: (B. T.) *Hivatalos olasz helyről cáfolják Mussolini egészségi állapotának romlásáról a világsajtóban terjesztett híreket.*

Miért és kik ellen harcol Románia?

Bukarestből jelentik: A Románul című hetilap január 9-iki számának vezércikkében többek között így ír:

— Nem árultunk el soha senkivel. Soha sem vetünk el semmit másoktól, ami ne lett volna a miénk. Nem dobtunk tört barátunk vagy ellenségünk hátába. Lojálisak voltunk mindig. Becsülettel verekedtünk jogainkért és áldoztuk fel magunkat hazánk érdekeiért. Egyik kezünkben fegyverrel, a másik kezünkben kezettél, bátran harcoltunk. Küzdöttünk a szabadságért, a becsületért, és harcolunk ma is ezekért az elveinkért. Minket a sors mindig arra kárhoztartott, hogy gyatlanságokat szenvedjünk el, de gyűlöletre sohasem választottunk gyűlölettel. Ma azért verekedünk, mert megaláztak bennünket, jogainkat lábbal tiporták, kiraboltak és legyilkoltak, gyáva módon megtámadtak azok, akik nemcsak nagyzási hóbortban szenvednek, hanem mindig árulói is voltak a szabadság és a becsület eszményeinek, a történelemnek és a civilizációnak.

Egy másik cikkében a hetilap azt írja, hogy minden román büszkén hangoztatja latin eredetét és nincs olyan gyermek Romániában, aki ne tudná, hogy ő Traján császár egyenes leszármazottja, amire büszke is. A lap ezután azt állítja, hogy Kolozsvár város legősibb lakói a románok, akik már 1171-ben, 1213-ban és 1235-ben fellelhetők Kolozsváron. Közli a hetilap ezután Muresanu lelkes ímáját, amelyben azt kéri Istentől, hogy támadjon fel megegyezzer Nagyrománia, amely örök időkre magában foglalja a román baza összes, minhenhol élő fiait.

Félszázalékkal kevesebb zsírral kell elszámolniuk a henteseknek

A hentesek régen panaszkodnak amiatt, hogy főleg beszáradás, elmérés folytán nem tudnak pontosan elszámolni a zsirjegyekkel. A közellátási miniszter most méltányolta a hentesek zíránvu panaszaát és elrendelte, hogy ezután 100 kg. kiutalt zsir ellenőber csak 99.5 kg.-nyi zsirjeggel le elszámolniuk, tehát félszázalékosot engedélyezett. Együttal a védés történt, hogy a hentesek zsírjegyét ketheti ellátmányuknak megfelelő zsírmennyiséget egyszerre kapjanak. (Magy. Tud.)

FERENC JÓZSEF
KESERŐVÉZ

123 északamerikai bombázót lőttek le tegnap a németek birodalmi és megszállt nyugati területek fölött

Meghiúsultak a bolsevisták áttörési kísérletei Dnyepetrovszktól délnyugatra és Vitebszk térségében — Délolaszországban megakadt a szövetségesek valamennyi támadása

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A véderő főparancsnoksága közli: Január 11-én kora reggel észak-amerikai bombázók támadást intéztek néhány közép-németországi helység ellen. Mivel az elhárítás nyomban működésbe lépett, nem tudtak együttes hatást elérni. Az eddig érkezett, de még nem teljes jelentések szerint a német vadászpilóták, rombolók és légelhárító ütegek a birodalom területén és a megszállt nyugati területek fölött 123 északamerikai repülőgépet lőttek le, nagyrészt négymotoros bombázót. Az ellenségnek repülőgépekben és repülőszemélyzetben szenvedett rendkívül nagy veszteségeivel szemben a németek az eddigi jelentések szerint két vadászgép személyzetét veszítették és 7 gép személyzete még hiányzik.

A Kercsi félsziget bejáratánál még folynak a harcok

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interimf jelenté: Hosszabb harci szünet után a bolsevisták a Kercsi félsziget bejáratánál, mint várható volt, ismét támadásra indultak. Erős tüzési előkészítés után megkísérelték a jelentékeny mértékben összehozott állásokat kiszélesíteni. A nagy erővel megindított harcokban szovjet partraszállási csapatok is beavatkoztak és a harcok nagy hevességgel folytak egész napon át. A német védelmi szervezet jól volt felkészülve és nagy veszteségeket okozott a támadóknak és megakadályozta áttörési kísérletük sikerét. Ahol a Szovjetnek sikerült betörést elérnie, azokat a helyeket már vagy megszüntették, vagy elrekesztették. A harcok még folynak. Dnyepetrovszktól délnyugatra hosszabb szünet után több kilométernyi széles arcvonalon újból támadtak az oroszok legalább 5 lövész-hadosztálynyi erővel és nagy páncé-

a Taman-félszigeten tűz alá vették a bolsevista csapatzállományokat, úgy, hogy azok lángba borultak. Dnyepetrovszktól délnyugatra az ellenség tüzésük és csatrepülők támogatásával több hadosztállyal keskeny arcvonalon támadást kezdett. Kémény harcokban ellenrohamokkal fel-

vegtük. E harcok során 55 ellenséges páncélos kilőttünk. Kirovográdtól északnyugatra csapataink szétverték az ismételt támadó bolsevistákat és az ellentámadás során visszafoglaltak több helyiséget. Págről délkeletre ellenséges támadások elhárítása során elkezdett harcokban megsemmisült két szovjet zászlóalj. A várostól délnyugatra csapataink visszavetették az ott előnyomuló ellenséges harcsoportokat. Ezekben a harcokban csupán egy gyaloghadosztály körzetében 31 páncélos és 19 löveget semmisített meg. A Berdicsévtől nyugatra levő térben a szovjet gyengébb támadásai eredménytelenek maradtak. Farniban hétfőn is folytak a harcok. Rjeczicától nyugatra kötelekeink helyi betörések elrekesztése után súlyos harcokban megtartották állásaikat a széles arcvonalon fölényben lévő erőikkel támadó ellenséggel szemben. Vitebszk térségében kudarcba fulladtak a bolsevis-

Házat, birtokot, szőlőt
e'adni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER Ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

ták újabb áttörési kísérletei. A Kirovgrád körüli harcokban különösen kitűnt a brandenburgi 3. páncélos hadosztály.

Délolaszországban hétfőn is elkezdett harcok folytak a Venafrofol nyugatra levő szakaszon. Az ellenség valamennyi támadása megakadt. — Részben közelharcokban vertük szét az ellenséges támadásokat. Ceveronál német torpedóvető repülőgépek január 10-én az esti órákban megtámadtak egy ellenséges utánszállító hajókisérteket, 5 hajót, összesen 32000 tonnatartalmat találat ért. Megfigyelték, hogy egy 8000 tonás szállítóhajó elsüllyedt. Január 10-én, a déli órákban és a 11-re virradó éjjel brit és északamerikai bombázók terrortámadásokat hajtottak végre Szófia városára ellen. A német és bolgár légvédelmi erők eddig beérkezett jelentése szerint, lelőttek 13 ellenséges repülőgépet, köztük több négymotorost. Kilen további ellenséges repülőgép megsemmisítése valószínű. Az elmúlt éjjel egyes brit zavaró repülőgépek átrepültek a birodalom nyugati és északi része felett.

Reményi-Schneller pénzügyminisztert fölmentették gazdasági csúcsminiszteri megbízatása alól

Kállay miniszterelnök nyilatkozata a fölmentéssel kapcsolatban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap szerdai száma a következő két legfelsőbb kéziratot közli: Magyarország Főmeltósági Kormányzója a következő legfelsőbb elhatározását, illetve legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani.

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére dr. Reményi-Schneller Lajos m. kir. titkos tanácsos, pénzügyminisztert a gazdasági élet és jelesen a termelés tervszerűségének kiépítésére, valamint az egyes gazdasági tárcák működésében az összhangnak biztosítására, mint külön ügykörre kapott megbízatása alól saját kérelmére felmentette. A nevezetű intézett kéziratomat idecsatolom.

Budapest, 1944. január 11.

Horthy s. k.
Kállay s. k.

Kedves Reményi-Schneller! Öszinte sajnálattal értesültem arról, hogy három nehéz éven át rendkívül odaadással viselt különleges megbízatásaitól megválni óhajt. Midőn a m. kir. miniszterelnöknek előterjesztésére Önt a gazdasági élet és jelesen a termelés tervszerűségének kiépítésére, valamint az egyes gazdasági tárcák működésében az összhangnak biztosítására mint külön ügykörre kapott megbízatása alól hosszabb idő óta ismételt előterjesztett kérelmére felmentem, ebből az alkalomból Önnek fenti megbízatásában három éven át kifejtett odaadó és eredményes munkásságáért meleg köszönetemet nyilvánítom és újlagos teljes elismerésemet fejezem ki.

Budapest, 1944. január 11.

Horthy s. k.
Kállay s. k.

„A hadsereg szükségleteivel szemben egyre kisebb rész marad a polgári szükségletek kielégítésére...”

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök a pénzügyminiszternek gazdasági csúcsminiszteri megbízatása alól történt felmentésével kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt: A pénzügyminiszter úr már hosszabb idő óta ismételt kifejezte azt a kívánságát, hogy a gazdasági élet tervszerűségének kiépítésével, mint külön ügykörrel való megbízatása alól felmentést kapjon. Ennek a kívánságának eddig nem lehetett eleget tenni, most azonban mikor nem-

zeti létünk és határaink védelmére kell minden erőnköt koncentrálnunk, a hadsereg felszerelése és szükségletei tehát termelésünk mind nagyobb részét veszik igénybe és mind kisebb rész marad a polgári szükségletek kielégítésére, amikor ennek folytán már nemesek a gazdasági tárcák, hanem az összes tárcák között nagy összefogó erőnek kell érvényesülnie. Engedtem kívánságának és javaslatot tettem a felmentésre, annyival is inkább, mert a változott körülmények között ez az ügykör alkotmányunk

értelmében is csak miniszterelnöki hatáskörben látható el. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy akár a pénzügyi politika, akár a gazdasági politika irányában változás állna be. A feladat teljesítésében továbbra is a pénzügyminiszter úr gazdasági ismereteire, leghathatósabb közreműködésére, ami egyben biztosítani fogja a folytonosságot. A magam részéről megragadom az alkalmat, hogy hangsúlyozzam: A pénzügyminiszter úr működése mind én, mind a kabinett bizalmát bírta és bírja a jövőben is. Új, nehéz feladatomat csak úgy vállalhatom, ha abban minden munkatárs a legmesszebbmenő támogatásában részesülök, mert elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy a nagy gazdasági kérdéseket épügy, mint népiünk mindennapi problémáit a legkeményebben kézbevegyük, a rendelkezésre álló eszközökkel erőnköt forozzuk, népiünk ellenálló erejét, képességét, a termelő munka rendjét és a szociális kiegyensúlyozottságot biztosítsuk.

Mes halt Flatt Jenő

Tegnap Mezőtelegden, hosszasan szenvedés után elhunyt Flatt Jenő, az Erdélyi Párt ottani tagozatának elnöke. Jelentékeny munkásságot fejtett ki a megszállás alatt a magyarság érdekében és a katolikus egyház is egyik legértékesebb munkáját végeztette el benne. Tagja volt a megyei törvényhatóságnak is. Temetése ma délután 2 órakor lesz. Az erdélyi Párt és Biharvármegye koszorút küld és képviselteti magát a végső tiszteltetésen.

Milliók használják állandóan megelégedéssel a Darmolt azért, mert megbízhatóan és teljesen fájdalom nélkül hajt legrégibb és legelterjedtebb csokoládés hashajtó a:

Kirovográdtól északnyugatra több magaslati állást foglaltak vissza a németek

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Kercsőtől északkeletre levő ellenséges hídfőből hétfőn megkezdődött a várt szovjet támadás. A harcok még tartanak. Légierők beavatkoztak a harcokba és megsemmisített két ellenséges csapatszallítót. A haditengerészet parli ütegei

Tartós béke, a kereszténység diadala csak az egység útján jöhet létre

Páter König Kelemen nagyhatású beszéde

Nagyvárad. Határkö Nagyvárad, de tán az ország egész keresztény társadalmának életében az az előadás, mely kedden este a premontrai gimnázium dísztermében hangzott el.

A keresztény magyar egység jegyében az Americana bihari korporációja rendezte az előadást. A nagyközönség sorában ott láttuk dr. Fiedler István püspököt, dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynököt, dr. Lindenberger nagyprépost elén a káptalant, dr. Hlatky Endre és dr. Cziffra Kálmán főispánokat, dr. v. Nadányi János alispánt, dr. Soós István polgármestert, dr. v. Moldoványi Istvánt, az Itélőtábla elnökét, dr. Erdélyi Géza postfőigazgatót, Medvigy Ferenc felsőházi tagot, dr. Kortmárcs László országgyűlési képviselőt, Arany Paskál kanonokot, a Levételek Egyesület elnökét, a protestáns és katolikus felekezetek számos vezető férfiát s a közélet számos más előkelőségét.

A Magyar Hízek egy elhangzása után dr. Hasznos Imre prior mondotta el megnyitó beszédét.

Kihangsúlyozta, hogy bizik a jövőben, annak ellenére, hogy a Szent-Atya is lebombázott templom romjai előtt imádkozik. Imádkozik, mert hiszi — de vele együtt valamennyien hisszük — hogy a dolyfős pusztulás nem juthat diadalra. Ebben a hitben s szeretetben fogadott előadás is meghozza gyümölcsét.

Ezután dr. Dévald Lászlóné emlekezés a nagyasszony Mecs László egyik versét szavalta el mely átérzéssel. Utána tartotta meg páter König Kelemen „A keresztény egység problémáikról” címmel előadását.

Keresztény táborok egyesítése

Svájc, Hollandia, Németország a maga módján már igyekszik kiküszöbölni a katolikus—protestáns ellentéteket. Hazánkban az ellentétek áthidalását, illetve az egységet szolgáló mozgalom élére a ferences rendomány állt. A ferencesrendi szerzetesek munkáját a református erdélyi fejedelmek is méltányolták éppen a sajnálatos vallási villongások idején. — A rend vállalta a nehéz és szívós, de nemes hivatást és megbízta a mozgalom vezetésével, továbbá rábízta az egy éve alapított „Az egység útja” szerkesztését.

Keresztényekhez szölok, akik a Krisztus istenségéről vallott hittétel alapján állanak — mondotta többek között a ferences alya. — Így megérthetik, hogy a világ megtérítésének előfeltétele: az egység alapja.

Az egység szükségességét bizonyítja a vallások jelenlegi világhelyzete. A katolikusok száma 400 millió, a protestánsoké 230 millió, a görög keletieké 170 millió; együttvéve: 400 millió.

A mohamedánok, buddhisták, konfucianusok, stb. összesen 1400 millió embert jelentenek. Tudósok megállapítása szerint, az emberiség évi gyarapodása 1%-ot tesz ki. Tehát az előbbeni adatok arányított gyarapodása siralmas a keresztényekre még akkor is, ha a pogányok gyarapodásából a misziós munka eredményét, a megtérítetteket leszámítjuk. Ilyen hátránnyal terjeszteni a kereszténységet hihetetlen nehéz és hosszadalmas. Ráadásul külön utakon akarják a keresztények egy házba vezetni a pogányokat. Erre az áldatlan helyzet-

re jellemző egy hindu tudós nyilatkozata: „A kereszténység fősége tana kell nekünk, de a keresztény egyházakról nem akarunk hallani.” — Japán például nem nézi, hogy megosszák népét. Mult évben állami hatalommal mondotta ki a különálló protestáns irányok egységét, mely viszont önállóságának és működésének korlátozását jelenti. Az egyéni önzés, az állami és felekezeti szűkkeblűség látóköre helyett az egész világot üdvözíteni akaró krisztusi elgondolásból kell kiindulni, amikor a kereszténység egységéről szölok.

Az egység hiánya

miatt érezzük a bolsevizmus modern pogányágának veszedelmét s napjainki kereszténység elégtelenségének tudható be az istentelen bolsevizmus-sal való szövetség.

Gyökeres megoldás, tartós béke,

a kereszténység diadala csak az egység útján jöhet létre. A Gondviselés is szinte erre kényszerít a bolsevizmuson és világösszeomlason keresztül.

Tagadhatatlan, hogy nehéz a fele-

Végigjártam Érkörtvélyes utcáit...

Házszenelés Érkörtvélyesen — Falu, amely gazdáit amugy cserélgette

Vezetőnek sokat és sokszor kell érintkeznie a rábizottakkal, hiszen egyébként nem is volna jó vezető. Ha a hegy nem megy el Mohamedhez, akkor Mohamed megy el a hegyhez — tartja a szólásmondás. Néha ez történik a vezetővel is. Sőt egyik-másik vezetőnek, így pl. a papnak el is kell menni a néphez. Hogy lássa otthonát, életkörülményeit, ügyes-bajos dolgaikat. Hogy népének tanácsokat adhasson. Hogy ápolja és öntudatosítsa az otthonban is a hovatartozás érzését. Hogy vigaszt és erőt adjon a rászorulóknak. Hogy — ha szükséges — bár szeretettel, de határozottan figyelmeztessen és intsen. Kezdeve jelen esetben a méntelep vezetője korareggel szeretettel üdvözölt Érkörtvélyesen. Jelentős arckifejezése azt sugta, nézzem meg az ő „tenyésztését és családját”.

A megtéktetés után barátságosan jelenti ki kérdésemre: szívesen megengedi, hogy az egyik „jegyetőn” (érsit: mén hátán) végzem el reggeli sétámat. Ugrik is, ugrat is a mén. No, — gondolom magamban — az ugrás után esetleg remélés következhet. Repülésre azonban nem rendelkeztem be. — még ejtőernyővel sem, hát még anélkül.

Azzal az elhatározással köszöntem el, hogy inkább két lábon, de repülés nélkül végzem el „sétámat” — ha ugyan annak nevezhető. Mert a korahajnali

felkelés és utazás után az ember a sétát elintéztének véve télen meleg szobába után vágyik.

Itt sincs pihenő, mert az ügyes-bajos kérdések és kérésekre „pihent” ésszel válaszolni kell. Mi újság Váradon? Milyen az utazás? Meddig maradok, miért nem tovább? Ezek az általánosak. Azután jönnek a „részletek” beszélgetések stb. Itt ez meg ez ezt tette; így meg így járt el ebben vagy abban az ügyben kellő eredménnyel vagy anélkül; ezt vagy amazt akarja tenni, mit szölok hozzá? stb. És az elmaradhatatlan: vajon mikor lesz a háborúnak vége?

Majd a templom előtt nagyobb csoport adogat fel kérdéseket. Felelek, kérdezek. És örömmel látom, hogy a magyar nép érkörtvélyesi csoportja öntudatos, áldozatkész nép és rendületlenül bízik a magyar igazságban és jövőben. Hősi halottaik is vannak. Amikor belépek a templomba, erős a meggyőződésem: velünk a jó Isten s ezt a népet nem fogja cserbenhagyni.

A házszenelés során eljutok a cigánytelepre is. Amikor meglátom, nagy sürgős-forgás, rendezés kezdődik és nagy eprés a „házak” táján. Keletrdélyi embernek szokatlan a látvány.

Mint általában az Alföldön, úgy itt is földes szobák. Azaz hogy nem is szobák, hanem szoba sőt! A fokozást még lehetne folytatni — lefelé.

Emlékszem az anekdotára, amikor a dádé rámutat a kopott nyakkendőre, egyébként pedig teljesen ruhátlan pürdéra s azt mondja: ezt is én ruházom...

Hát ennyire „ruházott” gyerek is alig látható. 3-7 éves kis didergő csöppszék, teljesen meztelenül. A felnőtteken is igen „szellős” — egyetlen ruha. Elszorul az ember szíve ilyenek láttára. Szinte megnyugszom, amikor szabadágos katonák is látható a putriban. De ők aztán szabályos honvéd viselkedésben vannak. Nincs a láthatáron egyetlen felnőtt

kezetek között az egyengetés munkája, mert mindegyik mereven ragaszkodik dogmájához. De míg többszáz év előtt, mint ellenségek egymással szemben haltak meg Krisztusért, ma testvéri együttesben áldozzák életüket Krisztusért, a Hitért katolikus pap, orosz pápa és protestáns lelkész. Tehát, ha a halálban találkoznak a különböző egyházak férfiai, kell, hogy az életben is találkozzanak. Örömmel állapítja meg továbbá páter König Kelemen, hogy napjaink apokaliptikus idejében az egyházak bár óvatosan, de közelednek egymáshoz s mi a lényeg, főleg belsőlegiekben. Rövid időn belül egész sor olyan tában és gyakorlatban közeledtek a felekezetek egymáshoz, melyek miatt évszázadokkal ezelőtt véres harcokat vívtak egymással.

Beszéde végén három pontban sürítette a Krisztus szerető hívek tenivalóit: 1. Magyar Imatáborhoz való csatlakozás. 2. Meggyőződéses vallásosság és evangéliumi hitélet emelése. 3. És az „Egység Útja” olvasása, terjesztése.

A nagy tetszéssel fogadott beszédet a prior s a priorissza köszönte meg. Közben az állami tanítónőképző intézet énekkara több szölamú énekszámokat adott elő a közönség nagy élvezetére.

férfi. Mit dolgozhatnak koradélután...? Hiszen ünneppnap is van...

Kiegyengetést külön kell figyelmeztetni, nehogy még botrány legyen. Szenteltvizi-hintómérel egyik ministransomat bőségesen arcon kellett hintenem szemeltvízzel, hogy komolyan viselkedjek.

Talán nem lenne káros, ha a közéleti vezetőség hivatalosan is kitérgetés oda s legalább jótanáccsal megkezdene a kiáltó szociális helyzet intézményes orvoslását. Itt élnek ebben a faluban, itt kell rajtuk segíteni, ha már ők nem tudnak atyáik „hagyományával” szakítani. A telep néha derűs szemű síró szívet takar. A vállás vizsgálatait is hásszonnal lehetne feltárni.

Érkörtvélyes utcáin különösen tapasztalható, hogy az elmúlt impérium alatt a sok gazda alig törődött vele. A sok gazdaváltozás közepette teljesen elhanyagolódott. Hol Szatmár, hol Bihar, hol Szilágyi mondotta magának, míg végre újból és — remélhetőleg — véglegesen Bihar megye magának elfogadja.

A kerítések is szívesen fogadnának egy-egy figyelmeztést! És általában egészségügyi szempontból is előzetesen felül kellene vizsgálni az építkezéseket.

Este hétkor rövidre kell fognom — ebédeimet, mert a vonat nem vár. Amikor az állomásra érkezem, a forgalmi tiszt már adja is a jegyet.

Mialatt „gyalogosan” utazom a zausított vonaton, elgondolkozom ezen a népen, amely ha kell tettekkel is bizonyítja, mit kell tennie a magyarnak a mezőműhelyében, az íróasztalnál stb. e Hazáért, amely szeretettel emelte fel elestéségéből és most fegyverrel is véd minket.

...Érkörtvélyes kiváló taneutülete, továbbá bölcs és minden csoportot képviselő vezetőségének még sokat lehet és kell tennie e faluért, amely nemcsak az érmelléki boros asztal mellett szöval, de munkatérén is dolgozni akar Istenért önmagáért és magyar fajtája szebb jövőjéért. SZITTYA.

Ki van zárva,

hogy önnek olyan jól menjen, hogy ne legyenek gondjai, bajai megfejtethetlennék hitű problémái. éppen ezért forduljon ön is bizalommal az országos hírű

grafologusához

Fogad: naponta, ünneppnap is, reggel 9-től est: 7-ig Hlatky Endre utca 44. szám e. 12. (épcsőházi bejárati)

Roosevelt a kongresszushoz intézett üzenetében bejelentette az általános munkakötelezettséget

Német vélemény szerint ez nem szociális előrelátás, hanem a nemzeti szociálista elvek szükségszerű utóznása

Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint Washingtonból jelentik, Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett üzenetében kiemelte, hogy a nemzeti munkaszolgálati törvény megfelelő kivételének figyelembevételével, a háborús termelés vagy bármilyen lényegbevágó országos munka számára rendelkezésre fog bocsátani minden építészeti felnőtt embert az Egyesült Államokban. Az elnök a munka-programot öt pontban foglalta össze. Mint a továbbiakban mondotta, ez az 5 pontos program igazságos és méltányos, amellel összefüggő egészet jelent.

— Ambár azt hiszem — folytatta — hogy mi és szövetségeseink meg tudjuk nyerni a háborút ilyen rendszabály nélkül is bizonyos vagyok abban, hogy minden emberi munkacserénk és főként totális mozgósítás kell ahhoz, hogy biztosítsa a gyors győzelmet és csökkentse a szenvedéseket, a bánatot és véráldozatot.

Roosevelt elnök ezután elmondotta, hogy míg a moszkvai, kairói és teheráni értekezleteken az Egyesült Államok igen nagyszabású és különleges feladatok megvalósítására vállaltak kötelezettséget, nem voltak titkos szerződések, vagy politikai és pénzügyi kötelezettségek. Az Egyesült Államok egyelőre nem abban az elhatározásban, hogy ezt a háborút ne kövesse szerencsétlenség és ne ismételjék meg az orosztriga elszigeteltségének tragikus tévedését, ne ismételjék meg a vad huszas évek tulzását, amikor ez a nemzet örömjongásban tört ki, ami azután tragikus letorlással végződött.

A jövővel kapcsolatban Roosevelt ezt mondotta: A jövő legfőbb célja, amelyet minden egyes nemzet számára egyenként és az Egyesült Nemzetek számára egyetemesen megvitatott, amely egy szóban foglalható össze és ez: biztonság. Ez pedig nem csupán a fizikai biztonságot jelenti, ami bizonyítja a támadásoktól és a támadóktól való mentességet. Jelenti ez a társadalmi biztonságot, az erkölcsi biztonságot a nemzetek családjában.

Tulságos bizakodás és önelégültség — az Egyesült Államok leghalálosabb ellensége

Roosevelt ezután megbélyegezte a tulságos bizakodást és önelégültséget, amelyet az Egyesült Államok leghalálosabb ellenségei közé sorolt.

A továbbiakban kijelentette, hogy a nemzet az elmúlt esztendőben tevékeny társként vett részt a világ legnagyobb háborújában.

— Azok az áldozatok — mondotta — amelyeket mi és szövetségeseink hoztunk, valamennyiünkre azt a szent kötelezettséget hárítják, hogy tegyünk meg mindent annak érdekében, hogy a háborúból mi és gyermekeink valami jobbat kapjunk a pusztító túlélésnél. Valamennyien egyetemesek vagyunk abban az elhatározásban, hogy ezt a háborút nem szá-

bad követnie olyan ideiglenes állapotnak, amely újabb katasztrófára vezetne. Amikor Cordell Hull októberben Moszkvába ment és amikor én novemberben Kairóba és Teheránba utaztam, tisztában voltam azzal, hogy egységesek vagyunk szövetségeseink-

Néhány szó a „gyanakvó lelkekhez”

Es most néhány szót szeretnék intézni néhány gyanakvó lélekhez, akik attól tartanak, hogy Hull, vagy én kötelezettségeket vállaltunk a jövőre, olyan kötelezettségeket, amelyek a nemzetet titkos szerződésekre vagy Mikulás apó szerepének eljátszására köteleznék. Természetesen vállaltunk bizonyos kötelezettségeket, így bizonyos, hogy kötelezettségeket vállaltunk azokban az igen széleskörű és különleges katonai tervekben, amelyek valamennyi szövetséges erő felhasználását igénylik, hogy a lehető legrövidebb időn belül leverhessük ellenségeinket. Titkos szerződésekről vagy politikai és pénzügyi kötelezettségekről azonban nem volt szó. Valamennyi szövetséges nemzetünk tapasztalatból tanulta meg azt, hogy valódi fejlődés nem lehetséges, ha valjótól egyre újabb háborúk vagy háborús fenyegetések térítik el őket. Kína és Oroszország ösztönöz egy-

kel abban a közös elhatározásunkban, hogy küzdeni fogunk és megnyerjük ezt a háborút. Szóba került ott sok életfontosságú kérdés, amely a jövőnk érdekében kapcsolatos. Ezeket a kérdéseket a teljes őszinteség és összhang légkörében vitattuk meg.

ségeseink Nagybritanniával és Amerikával a következő lényeges tétel felismerésében: Minden nemzetnek, kicsinynek és nagyknak egyaránt legfőbb érdeke, hogy valamennyi szabadságszerető nemzet igazságos és tartós békerendszerben egyesüljön.

Az elnök ezután kifejtette, milyen nagy jelentősége van a háborús erőfeszítésben a kitartásnak. Ezzel kapcsolatban utalt az 1914–1918-as világháború befejezésére. Az Egyesült Államok akkori elnöke még 1918 nyarán is kérte különféle korosztályok mozgósítását és kívánságának eleget is tettek és ime mindössze három hónappal rá, novemberben Németország megadta magát.

Ez a módja a háború végigküzdesének és megnyerésének, nem pedig az, hogy valaki félszempellel a külföldi harcértel, félszempellel pedig magát, vagy otthoni politikai érdekeit szemlélje.

„Az út utolsó mérföldjei a legfárasztóbbak”

— Ezért minden erőnket és erőforrásainkat összpontosítanunk kell a háború megnyerésére. Egyesek azzal érvelnek, hogy már át vagyunk a háborúnak azon a szakaszán, amikor a nemzeti szolgálatra szükség van, de a mi katonáink tudják, hogy az út utolsó mérföldjei a legfárasztóbbak. Erre a végső erőfeszítésre, ellenségeink végső leverésére kell állandósítanunk belső szervezeteinket és a nemzeti háborús tervet megkívánja, hogy 1944-ben több ember álljon rendelkezésünkre, mint 1943-ban. Tisztán tudatára kell ébrednünk annak a ténynek, hogy egyéni szabadság nem lehet gazdasági biztonság és függetlenség nélkül. Az éhes és a munka-

nélküli emberek segítik elő a diktatúrák uralomra jutását.

— Amíg a mi országunk nincs biztonságban, nem lehet tartós béke a világon. Gyakran mondták — fejezte be szavait — hogy ebben a háborúban Amerika részére nincsen két harctér. Ha teljes erőfeszítésről beszélünk, akkor a gyárakról, mezőkről és bányákról, valamint a harcmezőről beszélünk, katonáinkról és a polgárokról beszélünk, a polgárról és kormányról. — Valamennyiünknek egyénileg vagy együttesen, Isten előtt kötelességünk, hogy a nemzetet szolgáljuk legválságosabb órájában, hogy megőrizzük nagyságát és a többi világgal szemben növeljük a nemzet nagyságát.

Német vélemény Roosevelt üzenetéről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI diplomáciai tudósítója írja:

Roosevelt üzenete kétségtelenül csalódást okozott azoknak, akik karcsonyi üzenete alapján közelebbi felvilágosítást vártak a moszkvai és teheráni határozatokról. Ez az üzenet is általánosságokban mozog, amelyek elsősorban annak igazolására szolgálnak, hogy az amerikai népnek további terheket kell viselnie és az eddigi erőfeszítések semmiképpen sem elegendők arra, hogy megnyerjék a háborút. Az Egyesült Államok elnöke által a férfiaknak és a nőknek bejelentett kötelező általános szolgálat

alappjában véve nem a szociális előrelátás eredménye, hanem a nemzeti szociálista elveknek utóznása szűkségből.

A berlini köröket azonban mindenekelőtt Rooseveltnek az a megállapítása érdekli, hogy Moszkvában és Teheránban az Egyesült Államoknak és azzal ugyanígy Angliának is „bizonyos tekintetben le kellett magukat kötniök”. Közömbös, vajon valami titkos megállapodás létrejött-e vagy sem, mert a politikai események eddigi lefolyása teljesen megerősítik, hogy sem Anglia, sem az Egyesült Államok nem gondolnak arra, hogy a

Roosevelt által hirdetett biztonságot a Szovjet Unióra hátrahagyva is kétséssé tegyék. Nyilván látszik, hogy tanácsadói a Stalinaal folytatott megbeszéléseken nemcsak arról az elvnek hódoltak, hanem a „leleték kötésnek”, az Egyesült Államok kötelező érvényes alapelvének is. Ennek fogva aránylag könnyű volt teljessé tenni a Szovjetnek a szabadságok fejlesztésére és az egyes szövetségesek kulturális előmozdítására vonatkozó követeléseit. Világos bizonyíték erre a Benes által Moszkvában létrehozott egyezmény, valamint a Szovjet szándéka Lengyelországgal. A józan ember ész, amely szerint a teheráni tárgyalást irányította, élesen megvilágítja, miként történik a gyakorlati elvek felhasználása olyan társ részéről, amely a világgözelemény előtt megmutatta, hogyan szándékozik megvalósítani a moszkvai és teheráni határozatokat.

A béke további megőrzésének reményét fejezte ki trónbeszédében a svéd király

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az országgyűlés új ülészekát a svéd király kedden délután nyitotta meg. Trónbeszédében a király utalt arra a pusztulásra, amely világszerte bekövetkezett. Bár a háború évi a svéd népre is sok megpróbáltatással és áldozattal járt, mégis sikerült távol tartani magát a háborútól és fennáll az a lehetőség, hogy továbbra is sikerül a béke megővése. A svéd béke arra kötelezi az országot, hogy minden eszközzel segítséget nyújtson és közreműködhessek a kibékülés és az emberiség érdekében. A trónbeszéd azután belső kérdésekre tért át.

Moszkva kimondta az utolsó szót a lengyel kérdésben

Törökország hadbalépésének feltételei svájci lap szerint

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az orosz lapok keddi számukban egyöntetűen megállapítják, hogy a Szovjetunió a lengyel kérdésben kimondta az utolsó szót és ha a londoni lengyelek nem találnak megoldást, akkor majd a Berling tábornok parancsnoksága alatt álló lengyel csapatok teremtenek rendet Lengyelországban.

Baselből jelentik: (B. T.) A *Nationalzeitung* ankarai levelezője szerint Törökország továbbra is ragaszkodik az érdekelt szemlélt szerepéhez és hadbalépése csak a következő feltételek teljesítése után lenne szükséges: 1. Török szövetséges arcvonal létesítése. 2. A szövetségesek által megígért hadianyag leszállítása. 3. Az aegai tengeri út megnyitása a szövetségesek hadianyagszállítmánya részére. E katonai feltételek azonban még fontosabbnak látszik a politikai feltételek teljesítése, melyeket Sedak képviselő Ankarában a következőképpen fogalmazott meg: Mielőtt nemzetünk belevetné magát a háborúba, arra a meggyőződésre kell jutni, hogy a népek, amelyek a holnapi világot készítik elő, ne váljanak valamilyen hatalom, vagy szándék játékszerévé és hogy valóban ne törekedjenek semmi másra, minthogy megteremtsek valamennyi szabad és egyenjogú nép igazi közösségét.

A Szabadegyetem második felévének megnyitása

Dr. Hlatky Endre főispán előadása

A már második éve működő Nagyvárad Szabadegyetem 1943-44. évi II. félévét folyó hó 13-án, esütörtökön délután 5 órai kezdettel a városháza dísztermében dr. nemes Hlatky Endre „Nagyvárad Reményik Sándor költészetében” című előadását nyitja meg. A nemzeti költészetünket, irodalmunkat és művészetünket lelkesen pártoló és terjesztő, sőt ezekben alkotó munkát is kifejtő főispánunk előadása méltóan kifejezőre juttatja a szabadegyetem II. félévének nivóját. Előadását a következő szavaltatok tartják: *Emberök és Napkelte a váradvelencei állomáson*. Szavaltja: Pünkösti Ilona; *A város megszűrél és Ismét a kapuban*. Szavaltja: Salling Ilona; *Emlékezés a karácsonytalan advent idejére és Idővel*. Szavaltja: Wiertz Rózsa, tanítónőképző intézeti növendékek; *Csonkatornyok*. Szavaltja: Balogh Mária állami tanítónő; *Valaha voltam*. Szavaltja: Ötvös Márta; *Is elvénézni egy fonák szón*. Szavaltja: Kállay Margit; *Hungolás fele*. Szavaltja: Balogh Margit kereskedelmi leányiskolai tanuló; *A rendház kívülről*. Szavaltja: Sik Károly; *A premontréi platán*. Szavaltja: Fekete Lóránd; *A nagyváradai püspökhelyen*. Szavaltja: Szabolcsi Szilárd; *Éjjel a rendházban*. Szavaltja: Czumbel László premontréi gimnáziumi tanuló.

A Szabadegyetem vezetősége kéri a tanulmányosokat, hogy a karzatot foglaljon helyet. A hallgatók részéről az első félévre váltott, belépésre jogosító igazolványok a II. félévre is érvényesek.

Könyv és Kultúra

Dezső István:

Jézusunk társaságában

Az első keresztények jelszava volt: „Mi szentmise nélkül nem élhetünk”. Valóban akkor is és minden időben a szentmisedozat állt a katolikus élet középpontjában. Belőlük szakadt elő és áradt rá a kegyelem és isteni élet egész folyama a lelki életre. Nem esoda tehát, hogy az Egyház mindig törekszik a híveket minél közelebb juttatni a szentmise megértéséhez. Ezt a célt szolgálja ez a kis füzet is, amely szemléltető képekkel illusztrált magyarázattal akar segítséget nyújtani a szentmise gyümölcsöző hallgatásához. Ne legyen az a félóra gondolatokban szegény, üres kötelességvégzés, hanem a lelkek krisztusi képző és nevelő iskolája.

A füzet a lélek nevelése mellett a Felesut-Óborok-i templom építést is elő akarja mozdítani, mert a bevétel templomépítési költségül szolgál.

Megrendelhető a szerzőnél. Felesut. Fejér m. Ára 50 fillér.

Közbenjár az Erdélyi Párt a megszállás alatt állásukat veszett kisemberek érdekében

Küldöttség járt a biharmegyei pártvezetőségénél

A 22 esztendő román megszállás alatt igen sok magyar nemzetiségű állami tisztviselőt bocsájtottak el fegyelmi úton és a román nyelv nemtudása címén, akik most azzal a kérelemmel fordultak a magyar kormányhoz, hogy a szolgálaton kívül eltöltött időt is számítsák be részükre. Különösen igen sok vasúti alkalmazott nyújtott be ilyen irányú kérvényt, amelyeknek az elintézése egyre késik, mert különböző igazolványoktól lesznek függővé a szolgálaton kívül eltöltött idő beszámítását. Így olyan értelmű igazolványt kell beszerezniük, hogy a megszállás alatt különleges érdemeket szereztek a magyarság érdekében kifejtett munkásságukkal.

Tekintettel arra, hogy az állásukból elbocsátott személyek nagy tömege munkás alsóbbosztályú alkalmazott volt, akiknek a napi kenyér előteremtése és családjuk fenntartása is nagy gondot okozott, különleges nemzetvédelmi cselekedetet végre nem is hajthatott. A felsőbb

hatóságok által kért különleges nemzetiségi bizonyítványt meg nem szerethetik és így az a veszély fenyegeti őket, hogy hátrányosabb helyzetbe jutnak azokkal szemben, akik a megszállás egész ideje alatt különböző okokból kifolyólag szolgálatban maradtak. Eppen ezért ezeknek az alkalmazottaknak egy népes küldöttsége kereste fel az Erdélyi Párt biharmegyei és nagyvárad központját és azt kérték a párt országos központja útján, hassanak oda, ne érje őket sérelem. Az Erdélyi Párt vezetősége tegnap alapos memorandumot készített ebben az ügyben és azt felterjesztették a párt országos elnökségéhez, hogy a parlamenti csoport járjon közbe és az önhibájukon kívül, magyarságuk miatt állásukból kidobott kis egzisztenciák kérését kedvezően intézzék el.

Ismerve a kormány álláspontját, minden remény megvan rá, hogy a sokezer kisembert érintő ügyben kedvező lesz a döntés és senkit sem fog méltánytalanság érni.

Tej, fa és zsirellátás ügye a városi közellátási bizottság előtt

Nagyvárad, jan. 12. A városi közellátási bizottság tegnap délelőtt dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen különösen a tej, a fa és zsirellátás kérdését beszéltek meg.

A tejellátás ügyében megállapította a bizottság, hogy a termelők nem alkalmazkodnak a rendeletekhez, nem szolgáltatják be az előirt mennyiségű tejet s emiatt a Tejközpont nem tudja a lakosságot, de még a gyermekeket sem elegendő tejhez juttatni. A bizottság ezért szigorú intézkedéseket hozott javaslatba. Először a vármegyei és községi hatóságok útján fokozott mértékben fogják kényszeríteni a termelőket, hogy az előirt mennyiséget adják le, azután általános tejrazziákat fognak tartani az igazolványok ellenőrzésére és végül új típusú igazolványokat adnak ki különösen azoknak a falvaknak a termelői számára, amelyekben a Tejközpontnak gyűjtőhelye van.

A sertésvágás körül felmerült kérdéssel is foglalkozott az értekezlet. Megállapította, hogy igen sok sertésvágó lakos azzal a kérelemmel fordult a városvezetőséghez, hogy a zsirbeszolgáltatást, tekintettel a nagy családokra engedjék el. Az értekezlet beszögezte, hogy a zsirbe-

szolgáltatás kötelessége alól kizárólag azokat a nagycsaládú lakosokat meutestíti, akik igazolni tudják, hogy a család létszáma nincs arányban a sertésvágásból származó zsirmennyiséggel, az előirt fejadaghoz viszonyítottan.

A zsirszükséglet kielégítése céljából egyébként egy vagon étolaj fog érkezni a városba, margarin helyett.

A faellátás kérdésében megállapította a bizottság, hogy a tüzfahiany nagy részét azért állott elő, mert a nagybányai és az ungvári erdőigazgatóságok nem szállították le a közintézmények számára szükséges famennyiséget s így a kórháznakul és egyéb intézményeknek keletkezett hiányt a lakosság részére érkezett fából kellett pótolni.

A polgármester ezzel kapcsolatban ellenőrizte a fakereskedők megrendeléseit és kiutalásait s ennek alapján elhatározta a bizottság, hogy felszólítást intéz a város a fakereskedőkhöz, hogy amennyiben a nekik kiutalt és már szállításra váró famennyiséget nyolc napon belül nem szállítják le, elvonják tőlük az iparjogosítványokat.

A szegényebb lakosság egyébként, mint a polgármester kijelentette, kisebb mennyiségű fát mindig kaphat a városi Közfűtési Szövetkezet elosztóhelyein.

Elhatározta továbbá a bizottság a petróleum-fejadagnak egy literrel két literre való felemelését, azonkívül lehetővé teszi az iparosok számára is petróleumnak ipari célra való beszerzését.

Pályázati hírdetmény

Érthetőlyes (Bihar vármegye, érmihályfalvai járás) nagyközségnél megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdet az alispán.

Agyádközi Szent Margit

Anikor Szent Margit ünnepére készülünk, hitet vallunk. Hiszünk abban, hogy a szentek tisztelete Isten előtt kedves és nekünk üdvös. Hiszünk, hogy a szenteket szabad segítségül hívni, mert ők szeretnek minket, értünk imádkoznak, az Ur Isten pedig az ő imádságukat irgalmas szeretettel fogadja. A szentek tiszteletének lényege abban áll, hogy mély megilletődéssel elismerjük és csodáljuk nagy hitüket, szent reményüket, hősiességüket, mellyel Istenet imádták, szolgálták és érte dolgoztak. A szent hősiessége nem egy adott pillanatban fellobbant bátorsággal végrehozott győzelem vagy nagy cselekedet, hanem a hősiesség teljesített Isten-szolgálat és Isten-szeretet hosszú láncolata. Hősök voltak a legszentebb, a legnagyobb és a legelső parancsokat teljesítésében: Isten szeretetében. Ez a szeretet indította őket a felebaráti szeretet, az irgalmasság nagy cselekedetére, ezzel a szeretettel hozták az önmegtadagás, a lemondás, a bűnbánati engesztelés és vezeklés nagy tettét.

A Szentírás azt tanítja, hogy háromféle jó cselekedettel kell szolgálnunk Istennek: 1. imádsággal, 2. böjttel, 3. alimizsnával. Ha e háromféle jó cselekedet a megszentelő kegyelem állapotában és Isten iránti szeretetből véghezvük érdemszerzők lesznek cselekedeteink. Isten megjutalmazza a jó cselekedetet, elfogadja áldozatunkat és ha másokért felajánljuk, azokat áldásában részesíti.

Szent Margit tiszta, bűn nélküli lélekkel és nagy hittel imádkozott, áldozatos és vezeklő lélekkel böjtölt és vállalt fájdalmas önmegtadagásokat, önfeláldozó szeretettel mondott le örökségéről, élt szegény kolostori életet és gyakorolta a sokféle szeretet-cselekedeteket — mert minden szeretet-cselekedet alimizsna —. Ezekben a jó cselekedetekben nyilvánult Isten-szeretele, ezekkel a jó cselekedetekkel sok érdemet szerzett Istennek, ezeket az érdemszerző jó cselekedeteket felajánlotta hazájáért, a bűnösökért, Isten országának terjedéséért.

Szent Margit hite, áldozatos élete tovább él a magyar nemzet lelkében. A szentlévadás fontos ünnepét ezt a hitet új lánggra fogja lobbantani. Szabad biznunk, hogy a sok imádság, mely az ünnepséggel kapcsolatban ég felé száll, nagy áldást áraszt majd a magyar hazára. Szent Margit ünnepét szép vitákat fakaszt majd a magyar szívekben.

Ó szent Margit, esedezzzél Nemzetünkért Istennél.

Szép magyar lilium! (F. I.)

2 darab tojást kapnak az V. szelvényre

Értesítem a város közönségét, hogy a folyó hó 10-től 16-ig terjedő időre — előző hírdetményeimben már közölt elosztóknál — a közellátási szelvény V. kockájára 2 darab tojás váltható ki. A szelvényre a tojást csak folyó hó 15-én d. n. 5 óráig lehet kiváltani, ezen időpontot túl az V. számú kocka érvénytelenné válik.

Nagyvárad, 1944. január 10-én.

Dr. Soós s. k.
polgármester.

Eredeti szesz és

kisüsti gyümölcspálinkák

Eladás nagyban és kicsinyben kizárólag viszonteladók részére

V. t. z. Su' yok La' os Géza

szesz-, gyümölcs pálinka és égetett szesz italok nagykereskedése
Nagyvárad, Kapucinus-u. 1. Telefon: 21-16

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postafelraképzéskénti csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A POLGÁRMESTER FELÜLVIZSGÁLTA A NYILVÁNOS OVÓHELYEKET. Nagyvárad, jan. 12. A polgármester ma Hergár műszaki tanácsos, Tóth Sándor főmérnök és Rehácz Tamás tűzoltófőparancsnok kíséretében megvizsgálta a város nyilvános ovóhelyeit, azokat kellően előkészítetteknek találta a csak kisebb jelentőségű berendezési tárgyakkal való kiegészítésre adott rendeletet. Holnap a légórtalmi menhelyeket és menhelyfelszereléseket vizsgálja felül.

Heffler István — miniszteri tanácsos. A MTI jelenti: A Főméltóságú Kormányzó Ur a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Heffler István miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott, szerződéses sajtó-előadóknak a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

VALÓTLAN HIRESZTELESEK EGY KÖZÉLETI VEZETŐRŐL. A napokban mentőautó jelent meg a Szaniszló utca 32. számú ház előtt. Bizonyára erre vezethető vissza, hogy a város egyik közéleti vezetőjével kapcsolatban fantasztikus híresztelések kerültek forgalomba. Minden elképzelhető formában meggyőződünk arról, hogy ezekből a híresztelésekből egy szó sem igaz. Az illető közéleti férfi a legjobb egészségnél örvend és még csak megközelítően sem történt vele semmi olyan esemény, aminek szenvedő hőseül tréfas vagy rosszindulatú hírközlők megtették.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Ezúton fejezzük ki halás köszönetünket mindazoknak a jó barátoknak és ismerősöknek, akik vigasztaló sorokkal és szavakkal igyekeztek nagy fájdalmunkat enyhíteni a gyásznapokban. Hazájáért meghalt drága gyermekét, unokáját, testvérét gyászoló Szupka és Marjaloky család.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a legjobb feleség, édesanya, anyós, nagynya, testvér

Bognár Józsefné szül. Balogh Irma Mária

nyug. áll. óvónő életének 66-ik évében rövid szenvedés után, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.
 Megboldogult drága halottunk földi maradványait folyó hó 13-án délután 3 órakor fogjuk a római katolikus egyház szertartása szerint a Steinberger-kápolnájából a Rulikovszky-temetőben örök nyugalomra helyezni.
 Az engesztelő szentmisé-áldozatot folyó hó 14-én 9 órakor fogjuk a Szentlélek plébánia-templomban bemutatni.
 A gyászoló család

KORONA filmszínház Két utolsó nap! Meghosszabbítás nem lehetséges!

Szerdán, csütörtökön:

Gróf MONTE CRISTO I. rész

Az II. vár foglya

Péntektől a II. rész: **A bosszú**

BELVÁROSI Csütörtök, péntek

Csak 2 napig!

Az életre ítélték

Jávor. Zádor Gyöngyi, Hidvéghy, Petrovich, Somlay

Szerdán utoljára: **Fruska**

Eljegyzés. Uzonyi-Uferbach Alicet eljegyezte öri és ördarmi Szentmarjay Tibor m. kir. tüzérhadnagy Budapesten.

TOLLGYŰJTÉST VÉGEZNEK AZ ÖSSZES ERDELYI VÖRÖSKERESZT FIÓKOK. Hadikórházak párnáihoz megfelelő mennyiségű finom tollat napjainkban igen nehezen lehet megszerezni. Eppen azért az erdélyi kirendeltség irányítása mellett nagyarányú tollgyűjtési akció indult meg. A legszebb eredményt a szatmármegyei Vöröskereszt érte el, ahol Kölessey Ferencné főispán felesége vezetésével 500 példánytollal megtöltött párnát készítettek a sebesültek részére. Szilágyosmlyó polgármestere 72 kgr. tollat gyűjtött, szilágyosehi Vöröskereszt 158 kg. toll összegyűjtését jelentette. Dr. Nyerges Gábor, a dési fiók elnöke eddig 72 tollpárna elkészítését jelezte.

Félfüzdőben Székely étterem

egész télen át nyitva
 Hideg és meleg ételek, kitűnő borok

Telefon: 21-63

Székely Mátvás bérlő

Jövő héten ülést tart a felsőház. A MTI jelenti: A felsőház január 18-án, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart.

Nagyvárad Úgyvédi Kamara hírei. Nagyvárad, Saját tudósítónktól. A Hivatalos Lap közli: Dr. Mayr Tihamér ügyvéd elnök Nagyvárad székhelyén 1943. évi december hó 1-i hatállyal, míg dr. Bokor Zoltán ügyvédjelöltet 1943. évi december hó 15-i hatállyal dr. nagyvárad **Boros István** nagyvárad ügyvédhez bejegyeztet a Kamara tagjai névsorába.

Kávéházakban és vendéglőkben kelt a **MAGYAR LAPOK**-ot

MEGHÍVÓ

A „VOGE” nagyvárad Helyi Csoportja folyó évi január hó 16-án délelőtt 10 órakor, határozatképtelenség esetén délelőtt 11 órakor az almhely dísztermében tisztújító közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal:
 1. Elnöki megnyitó.
 2. Főtűkari jelentés.
 3. Pénztári jelentés.
 4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
 5. Felmentés megadása feletti döntés.
 6. Választások.
 7. 1944. évi előirányzat jóváhagyása.
 8. Esetleges indítványok tárgyalása
 A közgyűlésre a tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az **Elnökség.**

Rendelettel szabályozzák a Szent László tér közlekedési forgalmát

Jelző óblákkal figyelmeztetik a járóművelet vezetőit

Nagyvárad, január 12. A nagyvárad rendőrkapitányság vezetője a közlekedésben rendelettel szabályozza a Szent László-téren a járóművek és a gyalogosok forgalmát. Addig is, amíg az új rendelet meg nem jelenik, felhívja a rendőrkapitányság vezetője a közönséget, hogy a rendőri intézkedéseknek, közlekedési szabályoknak minden tekintetben és pontosan tegyen eleget, mert a rendelet kibocsátása után mindenki ellen megindul a kihágási eljárás, aki a rendeletet megszegi.

A rövidesen megjelenő rendelet értelmében a Szent László-téren a Bémer-térről a Körös hidon áthaladó járóművek részére körforgalmi közlekedés lesz. Minden járóművek (személy, vagy teher gépkocsi, lovas vagy kézikocsi, vagy kerékpár) amennyiben a Kossuth Lajos. Hlatky Endre utcába akarnak eljutni, a Szent László templomot megkerülve, az úttest szabályszerű oldalán haladva a körfor-

galmat megismerhü, úgy amint a próbaidő alatt már hetek óta ez a rendszer meg is van.

A körforgalom jelzésére a hirtől körülbelül 20 méter távolságba jelzőtáblát állítanak fel, amelyen figyelmeztetik a járóművek vezetőit a körforgalomra. A Teleki utcából egyenes irányba a Kossuth Lajos utcába, vagy a Kossuth Lajos utcából egyenes irányba a Teleki utcába behajtani tilos. Ugyanígy a Mezey Mihály utcából egyenes irányban a Körös hid felé, keresztül a Szent László-téren hajtani tilos. Ugyancsak tilos behajtani a Kossuth Lajos utcából balra a Szent László térre, mert az ebben az irányban haladó járműveknek is meg kell csinálni a körforgalmat. Ezeket

a közlekedési szabályokat mind hatalmas jelzőtáblák jelzik majd a közönséggel.

Külön szabályok intézkednek a kerékpárosok forgalmára. A Teleki, Pável és gróf Csúky utcákból vagy az uttest jobb oldalán a kerékpárosok szabadon közlekedhetnek és kötelesek a Körös hidjához érve, a közlekedést irányító rendőrtől körülbelül 10 méteres távolságban leállni a kerékpárról és azt gyalog áttolhatják a hidon. Minden esetben kötelesek azonban a forgalmat irányító rendőr jelzéseire alkalmazkodni. Egyirányú behajtás van a Teleki-utca mellékutcájába, a Durdék utcába. Ide csak a Teleki utcából szabad behajtani.

A gyalogjárókra vonatkozólag már hetek óta életben lévő rendelkezések továbbra is érvényben maradnak és azoknak betartására szigorúan figyelemzteti a rendőrkapitányság vezetője a közönséget, mert a kihágási eljárást most már mindenki ellen megindítják, aki nem alkalmazkodik az új forgalmi rendhez a Szent László-téren.

Rendelkezés a vámörlésre

A vámörlésre jogosultak 1944. évi január hó 1. napjától 1944. évi július hó 31. napjáig terjedő időre vámörlésben a háztartásukhoz tartozók részére fejenként 140 kg. kenyérgabonát örölhetnek. A vámörlésre jogosultak az 1944. évi január hó 31. napjáig kérhetik a Közlekedési Hivatalban (Szaniszló-utca 15. sz. a.) az előbb említett kenyérgabona feljegyzését vámörlési tanúsítványokra, illetőleg gazdakönyvükbe. A vámörlésre jogosult a vámörlési tanúsítványon, vagy gazdakönyvben feljegyzett mennyiségből 1944. március 31. napjáig a háztartásához tartozó személyek részére fejenként legfeljebb 60 kg. kenyérgabonát örölhetnek meg. A vámörölő malom üzemben tartója a vámörlési tanúsítványon feltüntetett mennyiségből az 1944. évi március 31. napjáig a vámörlésre jogosult háztartásához tartozó minden személy után legfeljebb 60 kg. kenyérgabonát vehet át megörlése.

Nagyvárad, 1944. január 7-én.

Dr. Soós s. k. polgármester.

BUTOR

színeset

MEZEI-161

Haló, kombinált és előszobák.

Könyvújdonságok

Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

SZÍNHÁZ

ZSUZSO

— Bemutató a Szigligeti Színházban —

Uj iró, Csadó Pál jutott fővárosi szupadhoz a Zsuzsó című vígjátékkal, amelyet kedd este mutatott be a Szigligeti Színház. A darab először vidéken került színre s miután ott bevált, az Uj Magyar Színház is műsorra tűzte és nagy sikerrel játszotta vele végig a rendkívüli nyári szezon.

Meg lehet érteni ezt a sikert, ha felépítésében és megírásában vannak is a Zeuzsó-nak egészen elemi hibái. Kedves és elfogadható ötlet adja meg a mese kiinduló pontját, amiből aztán hol vidám, hol megindító bonyodalmak ketekednek a több képre tagolt három felvonásban. A diplomások háború előtti munkanélküliségének korszakában játszódik a darab, amikor a nyomoruság ezéllhámós trükkök igénybevételére kényszerítette a legbecsületesebbeket is. Péter, az állástalan fiatal tanár is három éve hanyódik már különböző alkalmi katedrákon s éppen azon töri a fejét a ragyogó júliusi nyárrban, hogy hogyan lehetne pótvizgára készülő diáktanítványokra szert tenni, mikor a városligetben megismerkedik Zeuzsóval, a szintén állástalan, csinos, fiatal tanárnővel. Kapóra jön ez a találkozás, mert volna Zugligetben egy méltóságos úr, aki bukott gyerekeihez instruktorokat keres, de tanár-párhoz köti magát... Péter ajánlatot tesz Zeuzsóknak, hogy foglalják el ezt a remek anyagi feltételekkel kínált állást. A cél szentesíti az eszközt, Istenem, legfeljebb házastársaknak adják ki magukat, leviszogatják a gyerekeket, fejeveszik a tiszteletdíjakat és a siker esetére kilátásba helyezett jutalmakat s aztán agyó, vége a komédiának. Zeuzsó nagynehezen vállalkozik is az álfelenség szerepére, a fiatalok jelentkeznek is a méltóságos úrnaknál, itt azonban nagy meglepetés várja őket: *pedagogiai okokból mindíg a gyerekek mellett kell lenniük, kint kell lakniuk Zugligetben, már be is van rendezve a szobájuk; tessék, foglalják el, még pedig azonnal...*

Az áll-házasság lassan-lassan kölesönös szerelmet érlelő mulatságos színjátéka következik ezután, de a ház vénkisasszonyának áskálódásai napfényre hozzák a turpisságot, ami szomorú fordulatra vezetne, ha a vénkisasszony nem lenne alapjában véve áldott jó lélek s nem segítene megmenteni a helyzetet.

Rutinos író kezében pompás darabbá formálódhatott volna ez a mese. Minden lehetőség megvan benne helyzet-és jellemkomikum kialakítására. Csadó azonban nem tudta elég logikai szilárdsággal megindokolni a fordulatokat, helyenként egész kezdetleges eszközökhöz folyamodott s a vígjáték közepétáján, ahol a feszültség légzörbőjének csúspontja kellene emelkednie, a párheszédék elevensége is annyira ellapkad, hogy az egyik kép után teljesen elmarad a taps. De az életszerűségek, az egymást érő kedves mozzanatok a színészi játékra kiválóan alkalmas helyzet-és kiszólások, az olykor egészen jelentéktelen apróságokban megnyilatkozó humor s a váratlanul megindító részletek komoly elmélyültségei a fogvatékoságok ellenére is nemcsak szórakoztatóvá, hanem értékesé is teszik a darabot.

A Szigligeti Színház bemutató előadásának sikerét fokozta, hogy Perényi László játszotta a vígjáték fő férfi szerepét, aki ezt az Uj Magyar Színházban is alakította. Az élet nehézségeinek

fittyet hanyó, örökvidám — jasz-nyelven szólva — linkségekre hajló, de tisztaszívű kedves, fiatal vagány típusát elragadó közvetlenséggel, nagyszerű jellemző készséggel, aranyos kedéllyel rajzolta meg. Semmi se volt benne a felkapott amorózók „itt vagyok, ragyogok, imádjatok” kiállításából: tisztán művészi eszközökkel ért el hatást, önkéntelenül, önmagát adva, egyszerűen élt a színpadon, mint akinek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy tetszik-e amit csinál vagy sem. Tökéletesen felejtetni tudta a darab valószínűtlenségeit s helyenként oly elragadó volt a humora, hogy a közönség a legtisztább, könnyeket kialsó derűtség pereit élte át.

Kár, hogy a szereposztás nem juttatta megfelelő partnerhez Perényit, pedig a színház együttese rendelkezik olyan erővel, aki rátermett a Zeuzsó címszerepére. Czéh Gitta szép, egészséges, fiatal nő, talán fejlődésképes is, de még nincs elég színpadi tapasztalata ahhoz, hogy ekkora feladatot rá lehetne bízni. Még a szövegben is folyton akadozott, annyira, hogy a közönség már előre félt a hosszabb mondatoktól, mint ahogy ez műkedvelői előadásokon szokás. Itt-ott volt játékában közvetlenség, sőt kifejező erő is, de nem tudott beleilleszkedni abba a vidám, kedves, kissé léha légkörbe, amit Perényi megteremtett s nem sikerült ábrázolnia az érzéseknek az adott helyzetben elkerülhetetlen kialakulását. Valószínű azonban, hogy az egyébként igen türelmő Czéh Gittát súlyos indiszpozíciója hátráltatta képességeinek megmutatásában.

Kitünő volt azonban Antal Erzsi a vénleány szerepében, akinél a gonosz roszmájúság lárvájából a végén egy aranyos, meleg lélek bontakozik ki s pompásan jellemezte Ross József és Borsos Mária a méltóságos házaspár figuráit. Szőgi Arany is jó volt egy kisebb szerepben.

A darabnak nagy sikere volt s a közönség elragadtatással ünnepelte Perényi Lászlót. (*)

Színházi iroda közleményei

Perényi László felléptével:
ZSUZSO

Perényi László, az Uj Magyar Színház művészeinek felléptével szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton este háromnegyed 7 órai kezdettel a Zsuzsó című nagyszerű vígjáték-újdonosság van a színház műsorán, mely az Uj Magyar Színháznak kimagasló sikerű műsordarabja volt. Szerdán este A-bérlet, csütörtökön és pénteken este bérletszűnet. Kedvezményes szelvények nem érvényesek. Mérsékeltlen felemelt helyvárak.

Artatlan vagyok, kacagtató vígjáték szombaton délután egynegyed 4 órakor *filléres helyárakkal* kerül színre Jurik Julesi felléptével.

Badacsonyi kéknyelű, az idény legmulatságosabb operett-újdonága vasárnap délután *olesó helyárakkal* van műsoron.

Előkészületben: Szilágyi Irma c. színjáték. Koós Zsófia felléptével.

HETI MŰSOR:

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: Zsuzsó, A-bérlet (Perényivel). Csütörtök este háromnegyed 7 óra-

kor: Zsuzsó (Perényivel). Péntek este háromnegyed 7 órakor: Zsuzsó (Perényivel). Szombat délután egynegyed 4 órakor: Artatlan vagyok. Szombat este háromnegyed 7 órakor: Zsuzsó (Perényivel).

Felhívás a bérlelőközönséghez. A színház igazgatósága kéri m. t. bérlelőit, hogy január hóra esedékes bérletrészüket a színház pénztárába befizetni sziveskedjenek. Egyben szíves tudomásul közöljük, hogy a Perényi László vendégszűnetét, Zsuzsót, minden ráfizetés nélkül adjuk m. t. bérlelőinknek.

Déryné ifjasszony, az ifjúságnak. Nemzeti színészetünk hőskorát eleveníti meg Herczeg Ferenc színműve, a Déryné ifjasszony. A darabot a Szigligeti színház a Nemzeti színházal egyidőben tűzte műsorára. Ezzel a darabbal ünnepli meg az ország összes színháza Déryné születésének 150-ik évfordulóját. Déryné ifjasszonyt a tanuló ifjúság részére január 13-án délután 3 órakor kerül színre a zínházban.

Mi ujság a piacon?

(Nagyvárad.) A hetipiac gyenge forgalommal zárult. Felhozatal alig volt. Hatósági árak a következők voltak: **Gyümölcsfelék** (gyenge felhozatal): 1 kg. alma 2.50—4.50, körte 1.—5.—, dió 6.—6.50.

Zöldségfelék (közepes felhozatal): 1 kg. burgonya 0.28—33, száraz bab 1.06, répa 0.36, borsó 1.34, hagyma 0.24—30, cékla 0.40—60, káposzta 0.34, 1 drb kárfiól 1.50, 1 kg. petrezselyem 0.51, 1 drb karalábé 0.20—30, 1 drb retek 0.10—20, 1 drb torma 0.30—50.

Tejtermékek (semmi felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, juhtaré 5.80, tehéntúró 1.76, tejföl 2.20, sajt 4.80 pengő.

Husárak: 1 kg. marhahús 5.10, disznóhús 5.—, növendékmarha 5.40, juhús 4.50, bivalyhus 4.70, tepertő 5.80 pengő.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 13.
Budapest I.

- 8.35 Sovinszky László szalonzenekara.
- 9.00 Délelőtti muzsika.
- 10.15 Radics Gábor tancegyüttese.
- 11.15 Zenekari muzsika.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Rendorzenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröske-rezsi bajtársj rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.00 A rádió diákhírei.
- 15.10 Operatárszűletek.
- 15.40 Vas Olga dr előadása.
- 16.20 Pertis Pali cigányzenekara.
- 17.00 Emlékszik-e még?
- 17.35 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadásorozata.
- 18.00 Kamarazenekar.
- 18.15 Vaszary Gábor csevegése.
- 18.30 Róosz Emil szalonegyüttese.
- 19.00 Simonffy Margit csevegése.
- 19.10 A rádió nyilvános hangversenyszorozatának IV. estje.
- 20.00 Sinka István verséből előad Kulcsár Irma.

KIADÓTULAJDONOS:
szent László-nyomda R. T.

A szerkesztésért felel: Budapesti felel.
Dr Paál Árpád Dr Virág Jeromos
főszerkesztő igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. környergőgépén Nagyvárad, Szilágyi Dacsó utca 5 szám

APROHÍRDETÉSEK

Adós-véte?

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bemer-tér 1. 910
Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Ozy, Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28—74. 265

Leány télikabát, sötétkék, teljesen új, 10—12 évesek, eladó, Bethlen Gábor-u. 14. Alsó csengő.

ANGORASZÓR gubancot bármilyen mennyiséget veszek. Kapucinus utca 11.

ELADÓ dobkályha, Balassa-tér 3., ajtó 3. 281

KIFOGÁSTALAN valódi keleti ebédő és összekötő perzsa sürgősen eladó. Kossuth-u. 7. II. 10. 395

Varrógépet bármilyen állapotban, magas arban veszek Kics Belane, Kossuth-utca 3. Telefon 27—88. 131

ÜLŐKÁD horganylemezből, összecsuksukható vaságy matrac nélkül eladó. Gróf Csáky-u. 71. emelet 7. sz. 9—1-ig. 399

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragazzal poloskát, melyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdíszek és kézikocokrok. Ezüst-és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azoknál hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Zippzárjevitás felelősséggel, Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. 64

170 kat. holdat kitévő üzembépes gazdaságom, teljes felszereléssel és jószag-állománnyal sürgősen bérbeadom. Kábaláspatak u. p. Mezőtelegd Bilar vii.

Allást nyec

MEGBIZHATÓ minden jó fizetéssel felvétetik. Szaniszló-u. 6. 401

HAJDUSÁGI térszűzenben Petneházy Dávid-u. 1. keresztény munkásnők felvétetnek. 402

KÖNYVKÖTŐSEGÉDET és könyvkötőanyagokat állandó munkára felveszek. Pável-u. 13. 397

FELSŐRÉSZ készítéshez tűzőnőket, ragasztókat és cugelőr vágó felveszek. Fekete, Fábán Lajos-u. 1.

Allás: kezes

ELHELYEZKEDNE 1944. február 1-re fiatal, öskeresztény, katonaidéjét kiszolgált, kereskedelmi érettségivel, németországi kereskedelmi gyakorlattal, sokoldalú képzettségű, perfekt magyar-német levelező, könyvelésben jártas, gyors- és gépiró, önálló beosztásokban gyakorlott férfi. — Megkereséseket „Kiváló ajánlatok” jellegre a kiadóba sürgősen kér. 400

KERESKEDELMi szakmában jártas keresztény tisztviselő napi állást keres azonnalra. Címét a kiadóba kér. 403

Oktatás

OKLEVELES tanár vállalja 1—2 magán- és rendes tanuló előkészítését. Beúthy Ödön u. 12. 336